

A' Német Testörzök között Főhadnagyi fővel szolgált *Olgyay* Hazánkfiát, méltóztatott Ő Felsége, Kapitányi ranggal botosítani el, a' Poson Vármegyei Insurgensek N. Seregénél tejendő szolgálatra, melynek el telésével ismét vízfőz fogja venni az említett Testörzök közzé.

Körmöndre várattatik Királyi Főherczeg Palatínusunk az Insurgens Ármádia Avantgárdajához.

Hadi-Tárnok-Mester Báró *Alvinczy*, egynehány napoktól fogva Bétsben vagyon.

A' Tenger-parti Magyar Tartományok előtt fekvő Velentzei Szigetek közzül, *Arbe* és *Pago*, különös örömmel fogadták, a' mint értjük, a' Ts. K. Katonákat. Kívánva várta Őket Jún. 20-dika tájjánn Velentzei Dalmátziának nevezetes crös Város *Zara* is.

Úgy vólt el rendelve, hogy Mántuában benn legyen akkorra a' Ts. K. Katonaság, a' mikorra írtuk vólt: de azólta nem vettünk bizonyos Tudósításokat. A' Mediolánumi Municipálitás kívánta vólt a' Mántuaiaktól, hogy állítsanak 3 Bata-lion Polgár-Katonaságot, és az előbbeni Camerális jószágokat, a' della Favorita és del The nevezetű palotákkal együtt adják el: de, tudjuk, hogy a' Mántuaiak, pél-

dás és igen fszembetűnő hívségjeket mutatták mindenkor a' F. Aufztriai Házhoz.

Helvétziai Tudósítások írták Jún. 18-dikánn: hogy *Bonaparte* meg-kérte volna a' Vallésiai Respublika' Elöljáróit, hadd masírozathassa az ő földjökön által, a' Fr. Országba vízfíza küldendő Fr. Katonaságot, melynek sokkal könnyebb mars lenne ez mint Pedemontziumon által. A' Wallésiai Elöljárók azt felelték, hogy Ők addig reá nem állhatnak *Bonaparte'* kívánságára, míg meg nem kérdik a' magok Szövetséges-társaikat, a' Helvétus Cántonokat.

(Vallesia (Vallais) délről határos a' Mediolánumi Hertzegséggel 's az Aostai völgyel; Napkelet felől pedig Szabaudiával és Genevával.)

Olafz-Ország' állapotjáról így ír a' Bétsi Udvari Újságnak 28-dik Júniusi Darabja: „Minekutánna *Ancona* szabaddá és senkitől nem függővé kiáltotta ki magát: úgy látszik, hogy több Követői is akarnak lenni az Egyházi Birodalomban. Nevezetessenn *Osimo*, *Jesi*, és *Macerata* Városok, sőt az egész *Urbinoi* Hertzegség is, mely, Napkelet felől határos *Anconával*, valamint Észak felől, *Romagnával*, ugyan azon Lélektől láttatnak vezéreltetni, mely történet, nem kevés aggodást okoz Rómában. — A' Modenai Hertzeg, ki attól fogva, a' mióta elköltözött a' maga birtokaiból, mindég Ve-

lentze Városában tartózkodott: által ment onnét Jún. 13-dikánn Triestbe. — Velenczében az ideig való Kormányfőek meghatározta Máj. 30-dikánn, hogy a' tehetős Lakosok, tartozzanak egy millió Ducati-t adni költsönn a' Respublika' Kaszszájába. — *Bonaparte*, ki, a' leg-újabb Tudósítások szerént is *Mediolánumban* mellett tartózkodik *Montebellóban*, a' már nék-e természetévé vált fáradhatatlansággal kormányozza onnét a' Respublikákká készülő zavaros Olasz Tartományokat, 's különösen foglalatos, a' Cisalpina vagy Lombárdiai (Fr. Országra nézve Transalpina) Respublika' állapotjának el rendelésében: és nagyon sürgeti, a' Nemzeti Gárda' felállítását.

Úgy adta ki a' parantsolatot *Bonaparte*, hogy a' Cisalpina Respublika fegyveres erejének egy részét tégye a' Modenai Korpus, mely *Anconába* gyülekezik, 's 3 Batalionökből, két Ágyús Kompániákból; és 120 Lovasokból fog állani.

Hogy *Mediolánumban* sokan vagynak, kik az előbbeni igazgatásnak visszaállítását kívánják: onnét is meg-tetstik: mivel éppen mostanság egy hofszas Hirdetményt tétettek ott közönségessé az Újjítók, mely által igyekeznek minden módon a' Respublikai Igazgatáshoz édesíteni a' Lakosokat. Ha önként vágynának ezek

arra: nem volna úgy szükség a' mesterséges hódító-eszközökre.

A' Ts. K. Udvar' részéről Markéze Galló, a' Fr. Respublika' részéről pedig, Bonaparte és Clarke Generálisok között gyakorta való tanátskozások tartatnak.

Genuának jövőendőbeli sorsa eránt, a' Frantzia Respublika' részéről, Bonaparte és Faipault (Genuai Fr. Minister): a' Genuai Respublika' részéről pedig, Michael Angelo Cambiaso; Luigi Carbonara; és Girolamo Serra Deputátusok, tanátsot tartottak Június' 6-dik napján Montebellóban, 's a' Végzés, melyben mind két részről meg-állapodtak, következő értelmű 11 Tzikkelyeket foglal magában. 1.) A' Genuai Kormányfőek meg-esméri, hogy a' Genuai föld minden Polgárinak egyesülésében fundálódik a' Felsőség. 2.) A' Törvényhozó hatalmat két Tanátsokra kell bízni, melyek között egyik, 300, a' másik, 150 Tagokból áll, a' Végrehajtó Hatalom pedig tulajdona lesz egy Senátusnak, melynek 12 Tagjai lesznek, egy Doge' előlése alatt. A' Dógét, és a' 12 Senátorokat a' két Törvényhozó Tanátsok választják. 3.) Minden Gyülekezetnek lesz egy Municipálitása, és minden Districtusnak egy Administráziója. 4.) A' Választások módját, a' Districtusoknak 's a' törvényszolgáltató, és a' Katonai hatalomnak ki-

terjedését, egy Kommiszfizio határozza meg: melynek kötelessége leszfi általjában, az egész Konstitútiót ki-tsinálni; ellenben a' Catholika Religio ellen semmit se' tsinálni; továbbá a' Status adósságait bátorságosokká tenni; a' Genuai Kikötőhelyet meg-tartani; és az el szegényedett Nemesekről gondoskodni. Ez a' Kommiszfizio, a' maga öszsze-ülésének kezdetől számlálendő egy hónap alatt tartozik végre-hajtani a' munkáját, 's azután el oszlani. 5.) El kell múlni minden Privilegiomoknak. 6.) Az ideigvaló igazgatóst, kell bizni egy Igazgató-Kommiszfizio-ra, mely, a' mostani Dóge-nak előlése alatt, 22 Tagokból fog állani. Az Installátziónak 14-dik Jún. ban kell meg-esni. 7.) A mely Polgárok, Tagjaivá választatnak ezenn Kommiszfizio-nak, tartoznak a' választatást el fogadni: mert különben úgy fognak tartatni, mint a' kik keveset gondolnak Hazájok' javával, és ugyan azért két ezer skudi fizetésre büntetettek. 8.) Ezen ideigvaló (provisoria) Igazgató-Kommiszfizio, mindjárt a' maga Installátziójának első hetében nevezi ki azt a' Törvényhozó Kommiszfiziót, melynek kötelességében áll, mint a' 4-dik Tzikkelyben említődött, a' Konstitútiót ki-tsinálni. 9.) Az ideigvaló Kormányfiek megterít a' Frantziáknak minden kárt, mely-

lyet ők az utolsó támadás' alkalmatossá-
gával szenvedtek Genuábann. 10.) Hogy
meg-mutassa a' Fr. Respublika, minémű
gondja legyen ő nékie a' Genuai Nép' ja-
vára; és hogy meg-fojtsön minden pártos
szakadásokat: kegyelmet ajánl minden Ge-
nuaiaknak, a' kik meg-bántották őket va-
laha, és roszszal voltak hozzája. Köteles
leszsz ellenben az ideigvaló Kormányfészék
is maga részéről, a' viszszálkodásnak és
egyenetlenségnek leg - kisebb magvát
is ki-írtani a' Nép közzül, és hasonló-
képpenn kegyelmet ajánlani mind Azok-
nak, a' kik Megbántóknak tartattak. 11.)
A' Fr. Respublika, védelmét és fegyveres
segítségét ígéri a' Genuai Respublikának,
hogy ha ennek szüksége fogna lenni arra,
a' maga újj Konstitúziójának meg-marasz-
tása, és a' maga birtokainak egészsz ép-
ségben való meg-tartása végett. — Ezen
11 Tzikkelyekkel, és a' Doge-hez útasí-
tott barátságos Levelével Bonaparténak,
tértek viszsz a' fenn meg-nevezett 3 De-
putátusok Genuába.

Velentzében az Úrnapi prótzezfizio-
egészsz tzeremóniájából, semmi egyéb nem
múlt el ebben az esztendőbenn, hanem
hogy nem kísérték fegyveres Katonák mint
mátszszor. Általjában szólván, nem szen-
ved ott a' Relligió semmi Revolútiót, a'
mint írják.

A' Velentzei Respublika' részéről en-
nekelötte Bétsbenn Követséget folytatott
Grimani Úr, nem különben a' Követség'
Secretáriussa is, kinek valóságos voksa
völt a' Követséget illető dolgokban,
meg-szüntek folytatni hivataltjokat, és Béts-
ben fognak privatizálni (magános életet
élni.)

Az újjabb Mádriti Tudósítások szerént,
melyek Máj. 22-dikén költék, még akkor
nem távozott völt el Ánglus Admirális
Jervis Hajósserege *Cádiz* elől.

A' Lord *Bridport*' kórmányozása alatt
lévő Nagy-Britanniai Hajóssereg, Jún. el-
ső napján, a' *Bresti* Kikötőhelyjel által-
ellenben fekvő *Ouessant* nevű Fr. Sziget-
nél járkál fel 's alá a' tengeren. Ezen a'
Hajósseregenn már egészfzen helyre-állott
a' tsendesség: de a' *Norei* Hajósseregnél,
mitsoda foganatja lett a' Jún. 7-dikén hoz-
zája küldött Válasznak még nem tudatik.
Állott ezen Hajóssereg Jún. 6-dikán: 16 lí-
neus hajókból, 4 Fregátokból, és 8 kis-
sebb hajórból. Az czeken lévő Népnak
alig tefzik ugyan tsak fele részét is a' Pár-
tosok: hanem a' nagyobb részt, rettentéssel
tartják a' magók Társaságávoann. A' ki
választott Népviseelőiknek valami *Parker*
nevű az Elölülőjök, ki a' hajókon magát
Admirálisnak nevezi, és Cronvelli kevély-
séggel kívánja a' Tisztektől, hogy ötet sü-

vegeljék. *Scheppy* nevezetű Szigetet is el foglalták a' Pártosok, és minden marhát el szállítottak onnét a' hajójaikra. Megállítottak sok eleséges hajókat is, melyek a' Lord *Bridport* Seregéhez szándékoztak; és 30 nál több Kereskedő-hajókat; 's ekképpen sok eleségre tettek szert. Tsupán futó hírek azonban: hogy egy Kapitányra halálos szententziát mondtak, 's a' szententziát végre is hájtották volna ezen zenebonások; hogy arra az esetre, ha erőszakos eszközöket venne elő ő ellenek Nagy-Britannia: „*Úszó Respublika* nevezetű fogának adni a' magok Hajósseregének; és hogy Irlandiába mennének eleséget szerezni magoknak. Nagy készülétek tétettek a' le tsendesítésekre. 30 ezer Katonának állanak a' vélek által-ellenben fekvő partokon. *Grain* nevezetű Szigetben Mozsár forma nagy ágyúknak való Battéria készíődik, hogy úgy hozván a' szükség magával, bombákat is lehessen hányni a' Pártosok' hajóikra. *Tilbury*' és *Gravesend*' partjainál tüzes golyóbisok tartatnak kézen. Az ellenek rendeltt Hajóssereg, tsupán önként vállalkozó Legénységből fog állani, Sir Erasmus Gower' vezérlése alatt, a' ki 5-dik Júniusban vett Útasítást (Instructiót) az Admirálistól. A' Ministériommal ellenkező Refz is gyűlöli a' Nórei megátalkodott Pártolókat, 's örömet meg-

egyezett abban Jún. 3-dik és 5-dik napjainn: hogy a' Katonák' fel-lázzasztói, nem különben az engedetlenségben meg-maradó Hajóslegények halállal büntetődjenek. Maga *Sheridán* Úr, a' ki lelki Barátja *Fox* Úrnak, szükségesnek ítélte, -hogy Nagy-Britanniának minden igaz szívű Lakosai tartoznak egyesíteni magokat a' veszedelemnek el háritására, melyel a' zenebonáskodó Hajóslegények fenyegetik Nagy-Britanniát, kiknek Lázzasztóiik talán meg-égyeztek az ellenséggel, hogy Angliát, Fr. Ország' lábainak 's kegyelmének ves-sék alája, az Angliai Kereskedést semmi-vé tegyék, 's ez által Angliát örökre meg-buktassák. Lehetetlen, hogy valóságos Anglus legyen Az, a' ki el nézhetné Angliát Fr. Ország' lábainál, akár Monárchia legyen ez, akár Respublika.

Londonból Jún. 9-dikénn: — „A' Békességalkunak meg-újjíthatása eránt, jó választ kapott tegnap Ministériomunk a' Fr. Directóriumtól. Lord *S. Helen's* fog küldödni innét Párisba a' Békesség' munkálódására. Az újj Fr. Director *Barthelémy*, töltött egynéhány esztendőket Londonban. — A' 7-dik Júniusi Udv. Újságban, két Jelentések tétettek itt közönségesek-ké, melyekben a' Király halállal fenyegeti 's fenyegetteti a' *Norei* pártosokat, ha engedetlenségjekben meg-maradnak, ke-

gyelmet ígért ellenben nékiek, ha ismét engedelmeseknek mutatják magokat. Reménység vagyon mind ezeknek, mind az Irlandusoknak le tsendesedéséhez. — 'A' *Plymouthi* Hajóssereg, nem különben az is, mely Spitheadból ki ment, hogy *Duncan* Admirálissal egyesítse magát, intő Írásokat bocsátott a' *Norei* Pártosokhoz. A' *Corki* Hajóssereg is nem csak tsendes már, hanem utálja is a' *Norei* meg-átalkodtakat. — Ostindiában meg-szüntek Katonáink veszekedni.

Hetven Hollandus szállító - hajók szándékoztak Jún. 21-dikénn Batáviai partjaitól ki-indulni számos földi Katonasággal, és a' Nagy-Britanniai partokra való ki-szálláshoz meg-kívántató mindennémű sok készületekkel.

Konstántzinápolyból, egy Török Tsáfszári barátságos Diplomát is vitt Párisba a' Directóriumnak, *Verninac* Ex-Követ.

B é t s.

Az Alsó-Ausztriai Insurgenseknek megígért Emlékeztető-pénzeket el kezdték már verni a' múlt Szombaton. Egy oldalokon, az Ő Felsége' képe szemléltetik; a' másikon pedig egy tserfa koszorú, és azon belől ez olvastatik: Biedern Oesterreichs Söhnen Dank des Faters. (Ausztria' jó lelkű Fiaihoz köszönete az Atyának.)

Azon nagy víz-tsatorna' készítése dol-
gában, mely a' jobb móddal való keres-
kedés végett Bétstől fogva Horvát-Ország
felé fog fel-állítódni, tegnapelőtt Sopron-
ba mentek le két derék Úrak, úgy
mint: Alsó Aufztria' Kormányozója Gróf
Saurau Ő Exc. ja; és az említett Canális
készítésének, Néhai *Hajdinger* Úr' helyé-
be neveztetett Director Udvari Tanácsos
és a' Bétsben lévő Udvari Camera Mon-
tanánál Referendárius Mélt. *Ruprecht* An-
tal nagy érdemű Hazánkfia.

A' külföldi Universitásokból, tudomá-
nyi valóságos kintsel meg-rakodva, újra
egy nagy reménységű Hazafi tér vilzfira
Erdély' kebelébe, Gróf Bethleni *Bethlen*
Imre Ngcs személyében. Háladatos dítse-
kedéssel magasztalja ezen derék Ifjú Ma-
gyar Ur azt a' hajlandóságot, a' melyet
nyilatkoztattak hozzá, Német - Ország'
Nagygyar és Tudóssai. A' míg Jénában
múlatozt: sok kegyelmeit tapasztalta ma-
gának a' *Weimari* Hertzegnek is. Válto-
zást szenvedvén egykor egészségében, nem
vált oly nap, a' melyen tudakozódó Lo-
vas-Legénnyét nem küldötte volna hozzá
a' Hertzeg, két óránnyi járó földre. A' Jé-
nai Tudós Társaság által különösen meg-
tiszteltetett: mert Munkálódó Tagjává vé-
tetett fel.

Magyar - Ország.

Várasd Vármegye' Fő-Ispanyságának

Administrátorává neveztetett Ő Felségétől, Királyi Tábla-Bárója és a' *Veszprém Vármegyei N. Insurgens Sereg' Oberstere Gr. Várkonyi Amadé* Antal Ő Nga.

N. Veszprém Vármegye' ajánlására, Magyar Nemességgel tiszteltetett meg Ő Felségétől *Sztojanovits* Úr, mind már az előtt mind most az Insurrectió' alkalmatosságával bizonyított példás Hazafiságáért

Hasonló érdemekkel, hasonló jutalomra tette magát méltóvá Bajai Kereskedő *Krappert* Úr, kinek ezentúl *Aldásy* lesz a' neve.

Pestről Jún. 20-dikán: — „Tegnap előtt délután érkezett ide a' Bétsi Török Követ; de' addig nem folytatja tovább Béts felé az útját, míg helyre nem áll megbomlott egészsége, mely eránt, Cseh Szombathy József Orvos Doctor Úr szorgalmazatoskodik.”

Munkácsról Jún. 17-dikénn: — „Későn, de bővebben is írhatok már most, a' *Bereg Vármegyei Insurrectióról*: mint eddig írhattam volna. — Múltt Április' 30-dikán, egész Vármegyénk' Nemessége, 's Tisztjei, a' *Beregszászi Reformátum templomban* Gyűlést tartván; mivel a' Vármegye-házánál lévő nagy Sessionális-házban is meg nem térhettek volna; először is M. Administrátorunk mondott egy oly szívre-ható Magyar Orátziót: a' mely minden Halgatókat könnyhúllatásra 's igen nagy

készséggel való fegyverfogásra fakasztott. Az után az Insurrectiónak módjáról tanátskoztak; melynek, és az abban rendelt Deputátziók, 's többszöri nagy Gyűlések' munkálódásinak foganatjok a' lett: hogy már készen állott még a' múltt Hónapban a' Bereg Vármegyei Nemes Sereg; de tökéletességre, ezen Hónapban ment. — Forma-ruhája: setét-kék nadrág és mente, fekete bárany-bőr prémmel; fekete tsizma; világos zöld lájbli; fekete süveg; mind sárga készülettel; a' Tiszteké pedig arannyal. — A' mi Seregünk' száma 180, és egynehány; az 1741. dikiéli Insurgensek felénnyin sem voltak. Azonban, ezek csak a' Lovasok; a' gyalogság pedig még ezután készül. Fő Kapitányunk, T. Nagy-Lónyai *Lónyai* Ferentz Úr; Al-Kapitányunk, T. Kis-Gúti *Guthy* Ignátz Úr. Az egész Státus Personálist, 's a' Seregnek minden történetit, majd, Június' 23-dik napja után írom meg, Tifza-Újlakról; a' hol az említett napon kezdendő Lógeréből fog kevés idő múlva valahová indíttatni, a' T. N. Bereg, Ugoisa, 's Máramaros Vármegyék' Insurgenseiből egy Korpussá leendő Nemes Sereg; melynek tábori Papjává, a' V. Debretzeni Superintendenzia által, T. *Kömley* János, Munkátsi Prédikátor tétettetett. “

„E' folyó Hónapnak 11-dikénn, Vármegyénk *Vári* nevű Mező-Városában, tem-

plom szentelés volt, igen nagy sokaságnak jelenlétében; mely Innepnek meg-tisztelésére, a' Nemes Sereg is küldött Beregszászból, a' hol még quártélyoz, ötvent a' maga kebeléből. Az éneklést Debretzeni Deákok tették meg. Majd két ezer ember számára volt asztal terítve Isteni-tisztelt után; melyet hat kisdedeknek kerestésével rekesztettek bé; a' kik mind Lányok voltak. A' Nép' számára egy egész ökör süttetett; annak belső részében egy egész júp; a' júpban egy pujka; a' pujkában egy kátsa; a' kátsában pedig egy tojás. "

Elegyes Tudósítások.

S. Gallen, a' Helvétziai földön fekvő és a' Cántonokkal szövetségben lévő népes és jól épült kereskedő Város, melyet Reformátusok laknak különben; hanem egy a' kerítése, az ugyan azon nevű híres Benedictínus-Apáturságéval. Az Apátur semmit se' parantsol a' Városban, és az ő ottani biróka, különösen is el van kerítve a' Várostól magas kőfallal. Két mérttföldnyire esik *S. Gallentől Gosau* nevezetű nagy Mező-Város. Ez is az Apátursághoz tartozik: melyben a' már egy időtől fogva, egymás ellen torzsalkodó Lakosok újra nyughatatlankodni kezdettek; 's úgy özfíze kaptak egymással, hogy egynehány ember halva terült földre a' veszedés közben.

Az Egvházi Birodalomban igen nagy számmal tartózkodtak vala a' Kiköltözött Fr. Papok, kikhez a' mig lehetett, nem kevés segítséggel vólt a' Sz. Pápa, de már értésekre adatta nékiek, hogy többé őket nem segítheti. Ezek tehát kérték Ő Sz. gét, hogy vigye véghez a' maga hathatós közbe-vetése által, hadd mehessenek ők vízfzra a' fr. földre.

* * * * *

PANNONIAE LUCTUS.

QUO PRINCIPUM ALIQUOT, ET INSIGNIUM
VIRO RUM MORTES, ALIQUÉ FUNESTI
CASUS DEPLORANTUR.

PANNONIA DE SE.

Illa ego, quae quondam palmis redimita locavi.

Multa trophaea foris, multa trophaea domi.

Nunc vultus faedata meos, laniata capillos,

Funeribus titulos, et monumenta loco.

Optima pars nostri periit, succurrite cives,

Nec sinite, ut pessum, quod mihi restat, eat.

Cracoviae Anno 1544. Litteris Hieronymi Vietoris.

Ily titulus: igen ritka és a' Mohátsi veszedelem után le folyt 17 elztendőknék hístóriájára első kútfőül szolgálható Könyvetskének akadtott nyomába, sok utánna való járása után ama' fáradhatatlan Tudós jó Hazafi Veszprémi István Orvos - Doctor; és annak eleibe, egy fontos Előljáró Beszédet is készített Magyar nyelven, melyben sok egyéb emlékezetes tárgyak között meg-mutatja: Honnét vették a' kedvet akkori Magyarjaink a' Versírásra. Szíves báládatosságunk' nyilatkoztatása mellett jelentjük itt közönségessenn a' N. E. Szerzőnek, hogy, hogy már az Előljáró-Beszéd, Censurai helybehagyással kezünk között vagyon, 's mihelyt a' Könyvetske is által menénd a' Censurái revisiónn: azonnal fogjuk azt közleni, a' Hirmondónkhoz járulandó Toldalék-darabokban.